

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata :

W ekspedycji miesięcznie	2.20 zł.
Z odnośnikiem miesięcznie	2.30 zł.
W agencjach miesięcznie	2.30 zł.
Przez pocztę już z odnośnikiem	2.53 zł.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja : Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe : Bank Powiatowy, Chojnice.

Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. poczt. 33

Ogłoszenia :

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 łamowej od wiersza piąty lub jego miejsce 16 gr. na 3-iej stronie 6 łam. 25 gr. na 2-iej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wielkiego Miasta to samo w gułd. gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Chojnice, sobota 13 marca 1926 r.

Pożyczki zagraniczne.

Pan minister Dziedziowski na posiedzeniu izby handlowo-przemysłowej w Krakowie wygłosił obszernie przemówienie, w którym między innymi oświadczył, że tylko moralny przyływ kapitału zagranicznego i uzyskanie kredytu długoterminowego może wylączyć na obniżenie stopy procentowej — a w skutkach na niższe koszty produkcji. Pan minister nie sądzi jednakże — jak to zresztą zaznaczył już w swoim exposé z dnia 28 stycznia br., żeby kapitał zagraniczny wylączył do nas prędzej, zanim nie wytworzymy takich warunków gospodarczych, któreby przywróciły nam zaufanie zagranicy. Ufność bowiem, z jaką kapitał obcy szuka w Polsce od chwili wprowadzenia waluty złotej odpowiednich lokat, została w swoim czasie srodeż zawiedziona. Niesolidne banki i niesolidne przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i rolnicze, zepsuły nam na dłuższy czas reputację dobrych płatników.

Z tego to powodu należy traktować narazie pożyczkę Bankiers Trustu z pewną rezerwą. W tych dniach przybył ma delegat Bankiers do Warszawy. Przypuszczać należy, że rząd zażąda od Bankiers Trustu pewnych gwarancji, gdyby ich zaś nie otrzymał, wypowie zapewne umowę i rozpocznie układy z innymi grupami finansowymi, czekającą już od dłuższego czasu na możliwość zaproponowania Polsce swoich kapitałów.

Wśród ciągłej niepewności o los wielkiej pożyczki należy z tem większym zadowoleniem powitać propozycję, czynioną naszym związkiem, władzom komunalnym, przedsiębiorstwom prywatnym i rządowym w zakresie kredytów krótko — a nawet długoterminowych.

Na horyzoncie pożyczkowym zarysowuje się szereg nowych kredytów zagranicznych, przyczem niektóre należy traktować jako pewne.

W najbliższym czasie ma wpłynąć do kraju pożyczka w kwocie 250 tys. funtów szterl. udzielona przez konsorcjum Armstrong — British — Overseas Bank na cele budowy elektrycznych podmiejskich linii kolejowych. Z powyższej sumy przypadnie 60 tys. funt. dla Francusko-polskiego Towarzystwa Kolejek Dojazdowych.

Grupa banków angielskich oferuje krótkoterminowy kredyt w wysokości 500 tys. f. szt. dla Związku Cukrowni Polski Zachodniej, amerykańska firma Ulen and Comp. — która w swoim czasie zrobiła świetny (dla siebie) interes, z czterema miastami prowincjonalnymi byłej Kongresówki, pragnie ulokować 10.000.000 dolarów w innych miastach Polski.

Bardzo poważne przedsiębiorstwa przemysłowe otrzymują liczne listy z Anglii, Holandii i Szwajcarii z zaofiarowaniem kredytów, przyczem obcy kapitałicieli żądają gwarancji tylko najpoważniejszych banków polskich. Firmy nasze jednak traktują te oferty odrocznie, ponieważ są zbyt drogie i głównie krótkoterminowe, mają zaś przytem charakter spekulacyjny i lichwiarski.

Uproszczenie rachunkowości państwowej.

Minister skarbu p. Jerzy Dziedziowski powołał specjalną komisję do zaprojektowania zmian w rachunkowości i kasowości administracji państwowej, zmierzających do uproszczenia dotychczasowego systemu i osiągnięcia w ten sposób możliwie znacznych oszczędności we wszystkich władzach państwowych.

Komisja ta, pracująca pod przewodnictwem podsekretarza stanu B. Markowskiego, uznała, że rachunkowość i kasowość państwowa są przystosowane do obowiązującego ustawodawstwa (ustaw uposażeniowych emerytalnych, systemu podatkowego itp.) i że warunkiem uproszczenia rachunkowości i kasowości jest zmiana niektórych ustaw.

W szczególności komisja uznała, że reorganizacja rachunkowości i kasowości we władzach administracyjnych, z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych i monopoli, jest możliwą pod warunkiem :

1) rychłej zmiany ustaw uposażeniowych i emerytalnych przez oznaczenie plac w złotych (a nie w punktach), tudzież przez wkalkulowanie w place zasadnicze wszystkich dodatków, przewidzianych w obowiązujących ustawach, dotychczasowy bowiem system ruchomych plac, składających się z kilkunastu dodatków, odmiennych dla poszczególnych kategorii pracowników państwowych i wymierzonych na różnych podstawach zmusza władze administracyjne do utrzymywania znacznej ilości pracowników rachunkowych ;

2) zaniechanie obliczeń i potrąceń podatku dochodowego i opłat emerytalnych z uposażeń służbowych i zapotrzebowań emerytalnych, oraz wprowadzenia ryczałtowych potrąceń tych należności za pomocą przelewu pewnych kwot z kredytów osobowych, przewidzianych w budżecie państwa ;

3) pobieranie drobnych należności państwowych (np. opłat za pozwolenia na broń, karty łowieckie, za paszporty, świadectwa itp.) znaczkami, a nie gotówką, tudzież ustanowienia ryczałtowych sum na pokrycie drobnych należności biurowych i gospodarczych oraz diet i kosztów podróży dla urzędników w wypadkach perjodycznych objazdów urzędowych — zamiast obecnego pokrywania tych wydatków na podstawie szczegółowych rachunków ;

4) zmiany dotychczasowego systemu podatkowego przez pozostawienie dla skarbu kilku głównych podatków (np. dochodowego, obrotowego i majątkowego) i ustąpienie samorządom niektórych podatków w całości (np. gruntowego, patentowego i od nieruchomości) ; bowiem dotychczasowy system podatkowy został zbudowany na obowiązku procentowego udziału związków samorządowych we wpływach wielu podatków, co b. komplikuje rachunkowość z uwagi na konieczność utrzymywania ewidencji przypisów, odpisów, umorzeń, wpływów i zaległości podatkowych z podziałem na sumy, należne skarbowi i osobno na sumy komunalne, oraz ze względu na ciążący na władzach skarbowych obowiązek podziału osiągniętych z tego tytułu wpływów pomiędzy poszczególne związki samorządowe ;

5) nowelizacji ustawy o rentach inwalidzkich, przewidującej wymiar rent w markach polskich i wywołującej wiele manipulacji, komplikujących rachunkowość ;

6) poczynienia niezależnych od zmiany ustaw dalszych uspróżeń obowiązujących przepisów rachunkowo kasowych.

Zmiany te mogłyby wpłynąć na zmniejszenie prac rachunkowych i kasowych o blisko 40 proc. i umożliwić znaczne oszczędności na wydatkach osobowych i rzeczowych we wszystkich władzach administracyjnych.

Rada ministrów podjęła kroki w celu rychłego przeprowadzenia tych wniosków, tudzież poleciła ministrowi skarbu powołać w porozumieniu z właściwymi ministerstwami specjalne komisje do reorganizacji rachunkowości i kasowości przedsiębiorstw i monopoli państwowych, kolei, poczty i ministerstwa spraw wojskowych.

Komisje te częściowo już rozpoczęły swe prace.

Sprawy polskie.

Rozprawy o Pomerzu.

Niebawem ukaze się jako nr. 3 cyklu broszur, wydawanych przez korporację studencką „Pomerania” w Poznaniu, treściwa praca inż. Juliana Rummia p. t. „Ekonomiczne znaczenie morza dla Polski” (z ilustracjami). Wydawnictwo to będzie mieć charakter propagandowy.

Nr. 4 cyklu zawierać będzie cenną rozprawę Prof. Dr. Jana Bossowskiego, znanego kryminologa polskiego, pt. „Czynniki kryminologiczne w baśni pieśni ludowej kaszubskiej”. Broszura ta wzbudziła zrozumiałe zaniepokojenie. Dotychczasowe wydawnictwo (np. nr. 2 Prof. Dr. Rudnicki: „Pomorzanie i Pomorzanie” nabyć można w księgarni św. Wojciecha, Poznań, Plac Wolności oraz we wszystkich księgarniach.

Mieszkańca dla nauczycieli.

Według wyjaśnień ministerstwa W. R. i O. P. ustawa o budowie publicznych szkół powszechnych nakłada na gminę tylko obowiązek budowy mieszkań dla nauczycieli. Wymieniony przepis nie przewiduje natomiast obowiązku dostarczania nauczycielom pu-

blicznych szkół powszechnych mieszkań inną drogą, jak np. w drodze najmu mieszkania przez gminę w budynkach prywatnych oraz oddania tych mieszkań do użytku nauczycieli. O ile jednak gmina w ten sposób wypełni obowiązek dostarczenia mieszkań nauczycielowi, co jest bardzo pożądane, to nie może żądać od nauczyciela zwrotu zapłaconego przez gminę komornego. Nauczyciele szkół powszechnych publicznych, nie otrzymujący od gmin bezpłatnego mieszkania, mają prawo do ubiegania się o przyznanie im t. zw. dodatku mieszkaniowego od rządu, przysługującego wszystkim funkcjonariuszom państwowym.

Za obrazę wojska.

Sąd apelacyjny rozpatrywał sprawę redaktora „Głosu Prawdy” p. Wojciecha Stipczyńskiego, oskarżonego o zniesławienie polskiego korpusu oficerskiego. Oskarżony w „Głosie Prawdy” w styczniu 1924 r. umieścił artykuł p. t. „Gangrena austriacka w Wielkopolsce”, w którym dopuścił się przestępstwa z art. 532 p. 3 i 4 i 533 kod. karn.

Sąd okręgowy skazał red. Stipczyńskiego na dwa miesiące więzienia.

Sąd apelacyjny wyrok ten zatwierdził.

W sprawie pożyczek dla miast polskich.

Jak wiadomo, miasta Lublin, Radom, Częstochowa i Piotrków uzyskały pożyczkę w wysokości 10 mil. dolarów na roboty inwestycyjne. W miastach tych budowane są obecnie rzeźnie, hale targowe, wodociągi i kanalizacja.

Ostatnio podjęte zostały pertraktacje w sprawie zawarcia drugiej serii pożyczki również w wysokości 10 milionów dolarów na ten sam cel dla innych miast polskich. Pertraktacje są w toku.

Ulgi dla młodzieży żydowskiej.

Ministerstwo oświecenia oznajmiło, że młodzież wyznania mojżeszowego, uczęszczająca do państwowych szkół średnich ogólnokształcących, nie może być zmuszana w soboty do pisania, rysowania i robót ręcznych.

Jakimi pobudkami kierował się p. minister oświaty St. Grabski, niewiadomo. W każdym razie rozporządzenie powyższe jest nadzwyczaj ciekawe.

Tego rodzaju ustępstwa względem żydów ośmięszają nas, a rozuczwalają tem więcej „pejsatych”.

Belgia za Polską.

Belgijski minister spraw zagranicznych Vanderelde oświadczył przedstawicielom prasy, że żądania polskie muszą zostać uwzględnione.

Francja zdaniem ministra zaangażowała się w sprawie polskiej do tego stopnia, że odrzucenie żądań Polski pociągnęłoby za sobą nie tylko zamęt w Polsce, ale również i we Francji.

Sprawy polityczne.

436 milionów ludzi w Chinach.

Według ostatnich obliczeń, liczba ludności w Chinach wynosi 436.095.000, z czego przypada na Pekin 4 miliony, na Szanghaj 5,5 mil. ludności.

Trudności w Genewie.

Dalsze spotkanie i poufne rozmowy przedstawicieli poszczególnych mocarstw nie dały dotychczas pewnych wyników. Delegacja niemiecka podtrzymuje swój punkt widzenia.

Nadzieje pokonania trudności, nie ziściły się dotychczas, a nawet mówi się, że dalsze widoki na doprowadzenie do porozumienia są mniejsze niż pierwszego dnia.

Kredyty na kresy w Niemczech.

Międzyfrakcyjny komitet do spraw kresów wschodnich zebrał się pod przewodnictwem prezidenta „Reichstagu” Loebege, na swe pierwsze posiedzenie. Komunikat urzędowy z tego posiedzenia głosi, że poszczególnym omówieniu różnych spraw wschodnich, komitet jednomyślnie uchwalił wniosek, domagający się znacznych kredytów na cele związane z polityką niemiecką na kresach. Nadto uchwalono wniosek, żądający utworzenia stałej komisji do spraw wschodnich, złożonych z 28 członków. Wnioski te będą przedmiotem parlamentu łącznie ze sprawami budżetowymi.

Sprawy gospodarcze.

O reformę Kas Chorych.

Z inicjatywy Zjednoczenia Producentów Rolnych Tow. zap. w Poznaniu podjęta została akcja, mająca na celu reformę Kas Chorych w kierunku przystosowania działalności tych instytucji do warunków gospodarczych kraju.

Po kilku konferencjach, odbytych w tej sprawie w Związku Polskich Organizacji Rolniczych w Warszawie, w której brali udział przedstawiciele zrzeszeń rolniczych z całej Polski, postanowiono w porozumieniu z Centralnym Związkiem Polskiego Przemysłu, Handlu i Finansów opracować nowelę do ustawy z dn. 19. V. 1920 r. o ubezpieczeniu na wypadek choroby, zawierającą uzgodnione postulaty rolnictwa, przemysłu i handlu w zakresie reformy Kas Chorych. W tym celu wyłoniono ściślejszą komisję, do której m. i. z ramienia rolnictwa wszedł przedstawiciel Zjednoczenia Producentów Rolnych. Komisja ta po dłuższej pracy ułożyła projekt nowelizacji ustawy o Kasach Chorych, który następnie, zatwierdzony z małymi poprawkami na walnym zebraniu przedstawicieli organizacji rolniczych i przemysłowo-handlowych, został uznany jako wyraz wspólnej opinii sfer gospodarczych w tym względzie. Projekt ten będzie skierowany do czynników międzynarodowych z wnioskami o przeprowadzenie nowelizacji ustawy o Kasach Chorych, która to ustawa po 5 ciałach letnich doświadczeniach okazała się z wielu względów nieracjonalną, a wskutek tego i niewykonalną w obecnych stosunkach gospodarczych kraju.

Wzrost wkładek oszczędnościowych.

Miejska kasa oszczędnościowa w Warszawie notuje stale wzrost wkładek oszczędnościowych. Stan oszczędności na dzień 1 marca br. wynosił 1 215 000 złotych. Na styczeń wynosił 950 000. Duży wzrost wkładek daje się zauważyć wśród młodzieży szkolnej: do 1 lutego br. wydano 10 książeczek oszczędnościowych dla szkół, a do 10 marca — 426.

KRONIKA.

Dziś: 21. 3. 26. xF Grzegorz W. pp. w. dr.
Słońca wschód 6.25 zachód 17.56.
Księżyc wschód 6. 9 zachód 15.34

Jutro: 22. 3. 26. xF Katarzyna p.
Słońca wschód 6.23 zachód 17.58
Księżyc wschód 6.31 zachód 17.00

Z miasta.

Chojnice, dnia 12 marca 1926 r.

— **Odezwa Komitetu Obywatelskiego Niesienia Pomocy Bezrobotnym** Z dnia na dzień wzrasta w kraju bezrobocie i z tem z dnia na dzień zwiększa się liczba niezadowolonych, z których powstają żywi wrogi państwu i porządkowi społecznemu.

Zaradzić temu w pierwszej linii przez wyszukanie źródeł pracy jest obowiązkiem każdego z nas. Praca jest, lecz trzeba ją umieć znaleźć i zaofiarować.

Gdy jednak zawiedzie znalezienie źródeł pracy, nie wolno nam bezczynnie się przypatrywać temu stanowi i czekać zmiłowania skądinąd. My sami musimy znaleźć środki zaradzenia ziemi. Państwo i związki komunalne same nie będą mogły stale utrzymywać tylu bezrobotnych. My musimy im przyjść z pomocą, bo to nasz obowiązek względem ludzkości i państwa.

W Chojnicach mamy około 100 bezrobotnych. Fundusze miejskie na pomoc dla nich są już prawie wyczerpane. Położenie wyzwa nas do pracy.

Zawiązał się w Chojnicach Komitet Obywatelski Niesienia Pomocy Bezrobotnym, który chce wciągnąć do pracy nad ulżeniem doli tym najbardziej, wszystkim chętnych do tej pracy.

Pracy u nas niema, pomoc trzeba materialnie i doraznie. W tym celu otwieramy kuchnię, w którejby bezrobotni i ich rodziny, zamiast wsparcia pieniężnego mogli otrzymać ciepłe pożywienie. Siłami własnymi dzieła tego nie dokonamy. Dlatego zwracamy się do obywatelstwa z miasta i okolicy z gorącą prośbą o zasilenie naszych zapasów kuchennych zbożem, mąką, ziemniakami, omastą lub czemkolwiek, co w kuchni spożytkować można.

Bis dat qui cito dat. Podwójnie daje ten, kto prędko daje.

Mamy nadzieję, że Szan. Obywatelstwo uwzględni smutne położenie naszych bezrobotnych i przychyli się do ulżenia doli tych najbardziej.

Komitet Obywatelski Niesienia Pomocy Bezrobotnym.

— **Z Tow. Czyt. Lud.** Wczoraj po poł. przedstawiciel głównego zarządu T. C. L. p. Szubert z Poznania odbył lustrację biblioteki chojnickiej.

W związku z tym odbyło się zebranie, na którym bibliotekarze z Nowejcerkwi, Ogorzelin, Sternowa i Lichnowa zdawali sprawę z swej działalności.

O stanie biblioteki chojnickiej referował prezes T. C. L. p. Grochowski.

P. Szubert z Poznania udzielił kilka cennych rad i wskazał, jak pracować należy w bibliotekach T. C. L.

W środę p. Bojarska wygłosiła dalszy wykład z historii polskiej przy dość licznym udziale młodzieży i starszych.

Dziś, w piątek, o godz. 6 wiecz. odbędzie się w auli szkoły powszechnej wieczorek z przezroczami, na który zaprasza się zarówno obywatelstwo jak i młodzież.

— **Jarmark wczoraj** zgromadził licznych tak sprzedawców jak i kupujących z dalszych i bliższych okolic. Na głównym rynku umieszczone były stragany reżnicze, wókiennicze oraz sprzedających takie drobności jak cukierki, zabawki, igły, nici itp. itp. Plac Jagielloński zastawiony był wyrobami szewskimi, porcelaną, warzywami, stały również wozy ze słomą i siano. W innych punktach miasta j. n. na placu Jerzego i przed szkołą powszechną sprzedawano wyroby bednarskie i koszykarskie. Wszędzie panował niezwykle ruch i zgłok. Największy jednak rozgardzaj panował na pl. Plastowskim, gdzie kupowano, sprzedawano i zamieniano konie, bydło, kozy i świnię. Nie brakło również na jarmarku różnych „wydzigroszy” z katarzynkami, na których siedzące papugi i morskie świnki wabiły łatwowiernych i lekkomyślnych na przepowiadanie przyszłości i przeszłości. Ogólnie biorąc, chociaż na jarmarku było moc tak kupujących jak i sprzedających, to jednak pierwsi nie czynili zakupów przekonawszy się, że towary jarmarczne to tandeta, o zakup której ubiegać się nie należy i że znacznie lepiej, taniej i dobry towar zakupuje się u naszych polskich kupców miejscowych.

— **„Dziady” Mickiewicza.** Grono Literackie uczniów gimnazjum odegra w przyszłą niedzielę znany utwór literacki „Dziady” Mickiewicza. Jutro w sobotę, specjalne przedstawienie dla młodzieży szkolnej. Spodziewać się należy liczego udziału zarówno w sobotę jak i w niedzielę.

— **Tutejsza Kolektura Loterii Państwowej** donosi nam, że w toku ciągnięcia V klasy padły

w jej obrębie wygrane na losy o następujących numerach: 1542, 7868, 14952, 14954, 14956, 14958, 15075, 15099, 19844, 19845, 19846, 26712, 26713, 26718, 34601, 34602, 34607, 34608, 34609, 34610, 55364.

— **Kalendarzyk podatków na marzec.** W marcu przypadają do zapłacenia następujące podatki: do 15 marca — podatek od obrotu z miesiąca lutego od przedsiębiorstw handlowych I i II kategorii i przemysłowych I—V kategorii oraz przedsiębiorstw sprawozdawcze; od 15 marca — I rata podatku gruntowego za 1926 r.; w ciągu 7 dni od daty wypłacenia uposażenia służbowego, emerytury lub wynagrodzenia za najemną pracę — podatek dochodowy od tych uposażeń itp.; wszelkie podatki, których termin płatności w marcu został wyznaczony w doręczanym podatnikowi nakazie płatniczym.

Z Pomorza.

— **Działdowo.** (Zawieszenie burmistrza w urzędowaniu.) Wojownik burmistrz p. Rzyman, głośny z swych publicznych występów, skierowanych przeciwko sędziemu powiatowemu p. Tomaszewskiemu, został zawieszony w urzędowaniu wskutek zarządzenia p. wojewody pomorskiego. Rządy miasta objął zastępca burmistrza, dyrektor banku p. Gozdziński.

— **Jeżewo.** (Z życia rolników.) Jednej z ubiegłych niedziel odbyło się w lokalu p. Wasikowskiego zebranie koła parafialnego Chrześ. Narod. Stronnictwa Rolniczego. Takowe zagałał pochwaleniami Pana Boga, prezes p. Sapletta z Piskarek. Zarazem omówił stan obecny stronnictwa, ubolewając, iż tut. gospodarze tak mało dbają i nie organizują się w swem stronnictwie. Dalej prezes apeluje gorąco, by zgoda, jedność i solidarność na tle religijno-narodowym zapanowała. W dyskusji zabrał głos p. Kruczkowski przedstawiając groźną nam zarazę zalewu żydowskiego — oraz zachłanność sąsiada — Niemca. Zaś p. Chmielewski ubolewał nad niezgodą, która panuje pomiędzy właścicielstwem. Nastąpił odczyt p. t. „O samorządzie” który wygłosił prezes. Nad tym wywiązała się ożywiona dyskusja. W ciągu tej uchwalono następującą rezolucję: Dotychczasowa praca reprezentantów społeczeństwa polskiego w Sejmie i Senacie nie zasługuje na uznanie. Żądamy reorganizacji ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu. Domagamy się rychlejszego redukcjonowania miejsc poselskich w Sejmie i Senacie o połowę. Przeprowadzenie redukcji oszczędnościowej urzędów państwowych w sprawiedliwy sposób i w równej mierze tak w niższych jako też w wyższych kategoriach. Powyższą rezolucję powzięto jednogłośnie i ujętą zostanie pp. posłom. Po wyczerpaniu porządku obrad zebranie zamknięto.

— (Z życia wojaków.) Z walnego zebrania miejscowego Towarzystwa Powst. i Wojaków dowiadujemy się iż takowe się dzięki ruchliwości swego zarządu doskonale rozwija. Dowód tego, że powyższe towarzystwo liczy już przeszło 120 członków w skład którego wchodzi wszystkie warstwy tujejsze i to: robotnicy, rolnicy rzemieślnicy, urzędnicy, kupiectwo, obszarnicy i wielebne duchowieństwo. Ze sprawozdania zarządu wynika, iż w roku ubiegłym towarzystwo urządziło 8 zebrań zwyczajnych, 2 nadzwyczajne, 1 ostre strzelanie, 3 zabawy, obchód konstytucji 3 maja, 1 ćwiczenie sportowe. Poza tem wysłało towarzystwo delegacje na poświęcenie sztandaru bratnich towarzystw, do Świecia i Gruczna. W 6 tą rocznicę wkroczenia wojsk polskich urządziło towarzystwo wspólny pochód do kościoła na zamówione przez tow. nabożeństwo i kazanie, które wygłosił wikary ks. Wencki. Wieczorem tego dnia odbył się po-

Tajemnica grobowca.

Powieść z życia francuskiego.

31)

Najprzód mielibyście straszliwy ambaras z mojem ciałem, tu przy ulicy Grammont, w hotelu Niderlandzkim, w mieszkaniu nr. 17. Co ulicha uczynić z nim i jak objaśnić w sposób dający się wytłumaczyć obecność trupa podziurawionego kulami rewolwerowymi. Ale to nie wszystko. Nigdybyśmy się nie narażali na wyrzuty Michała Bremont, wykonawcę testamentu Dharyille, ex bankiera z Londynu, który was wkrótce obdarzy kilkoma milionami każdego.

— Włec pan jesteście panem naszych tajemnic? — rzekł Verdler.

— Przynajmniej tych wszystkich, które mają związek ze spadkiem po bankierze londyńskim.

Spokój, albo raczej posunięty do bezwstydu sto iczym zaledwie dwudziestocztero letniego młodzieńca, wprawił Lartignesa w osłupienie.

— I pan przyszedłeś, aby wpaść w nasze ręce? — rzekł tonem groźby.

— Bez wahania, — odpowiedział Maurycy. —

Tak jest, panowie, oddałem się w wasze ręce z najzupełniejszym zaufaniem, pewien, że się doskonale po rozumie, a że miał zasadę temu wierzyć, dowodzi to, że gotowi jesteście słuchać i macie wielką ochotę miłe wybadać. Jest to rzecz naturalna. Pragniecie wiedzieć, jakie cenne noty miał sobie powierzone wysła niec Michała Bremont?

— Zaraz o tem pomówimy, lecz pozwólcie mi pogadać trochę o sobie, zaczynając od tego co jest najniezadowolniejszym w świecie: „Człowiek, w początkach życia postawiony jest na rozdrożu dwóch dróg, jednej, prowadzącej do występku, a drugiej do

cnoty!... Na ten temat malują obrazy, robią bajki, piszą książki! Jest to rzecz prawdziwa. Trzeba wybierać, a wybrałszy iść śmiało naprzód.

— Wracam do siebie.

Przyszedłszy na świat nie wiem gdzie i jak, bo o wiem zachowywano względem mnie i jeszcze teraz zachowują tajemnicę co do mego urodzenia, wychowanie zostałem przez kobietę, której mnie powierzyła nieznana matka.

Kobieta owa, mamka, posiadająca pół tuzina potomków prawych, tyle się tylko zajmowała nieprawem cudzem dzieckiem, że mu dawała strawę i kąpiel, a wcale nie myślała o zwalczaniu i poskramianiu złych instyktów, jakie mogło okazywać. Otóż instynkta ja miałem tylko złe.

Gdy doszedł do siedmiu lat, oddano mnie do kolegium; pozostawałem w niem do lat dwudziestu.

Chechibałem miał w waszych oczach uchochodzić za samochwałę, muszę wyznać, że trał obdarzył mnie pierwszorzędną inteligencją.

Świetnie skończyłem nauki, ale zacerpnąwszy nauki, nie zacerpnąłem cnoty i owszem, w miarę jak kem przechodził z dziecięctwa do wieku młodzieńczego, moje złe instynkta coraz więcej się rozwijały.

XXI.

Doszedłszy do lat dwudziestu — mówił dalej Maurycy — uważałem uczciwość jako oszustwo, znaj dowąłem, że celem życia ludzkiego jest jedno, używanie i że wszystkie sposoby są prawe, byleby tylko ten cel osiągnąć.

Takie było moje przekonanie i takie jest jeszcze. Wychodząc z kolegium ujrzałem się bez wędzida, panem zupełnym swojej osoby.

Kobieta zastępująca mi matkę, tyła się tylko mną zajmowała, ale od czasu do czasu wręczała mi drobne kwotki.

Nie byłem tyle naiwnym, aby szukać w poważnej pracy brakujących mi środków! Rzuciłem się w życie przygód, korzystałem ze wszystkich szczęśliwych wypadków, zostałem graczem i graczem szczęśliwym, umiejąc przy pomocy zręczności, zmusić szczęście aby mi było przychylnie, skoro się odemnie odwracało.

Tym sposobem żyłem jak mi się zdarzyło, częściej źle niż dobrze, ale powtarzałem sobie nieustannie. Takie sposoby to nędza! Gardzę sam sobą, myśląc, że jedna niezręczność z mojej strony, byłaby dostateczną, aby mnie stawić przed policją poprawczą a wtedy, byłbym zgubiony. Trzeba było znaleźć jaką operację, któraby mnie od razu zbogaciła!

A liczyłem na przypadek.

Ten przyszedł mi z pomocą, stawiając mnie na tropie tajemnicy, której wy macie zawdzięczać majątek.

A żeby posiąść tę tajemnicę, trzeba było poświęcić mężczyznę i kobietę; nie wałahałem, tylko przedsięwzięciem ostrożności, aby po za sobą nie pozostawił żadnej wskazówki, któraby na mój ślad mogła naprowadzić agentów policyjnych.

Niepodobieństwem jest, słysząc panowie, niepodobieństwem, odgadnąć sprawę podwójnego morderstwa którego tajemnicze okoliczności jutro obudzą ciekawość całego świata.

Pomimo wszelkich usiłowań, nikt nigdy nie odgadnie krwawej zagadki.

Teraz mnie znacie, panowie, tak dobrze jak ja znam sam siebie, ponieważ zdjąłem z twarzy maskę.

Zająłem miejsce wysłannika nadzwyczajnego, przybyłego z Londynu, sprzątniętego przezemnie i przynieszonej wam noty, które miał wręczyć na dworcu kolei Północnej, panu Juljuszowi Thermis z Brukseli.

„Otóż dla tego tu przychodzę”.

Maurycy zamilkł.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Chojnice. Zebranie Ligi Katolickiej parafii chojnickiej w poniedziałek, dn. 15. bm. o godz. 8 wieczorem w auli szkoły pow. Wykład p. Jackowskiego na temat: „Masoneria i wrogie jej usposobienie wobec Kościoła katolickiego.”

O liczny udział członków i gości serdecznie prosi Zarząd.

Chojnice. Podof. rezerwy! Zbiórka w sobotę dnia 13 bm. godz. 7.30 u kol. Ostrowskiego Hotel Centralny: Wykład przez preleg. tut. Koła oficer. rezerwy. Wszystkich koleg. do punktualnego stawienia się wzywa Zarząd.

Chojnice Zebranie Związku Zawodowego Pracowników Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej Z.Z.K. odbędzie się w piątek dnia 12 marca br. w lokalu p. Januszewskiego „Hotel Centralny” o godz. 7 wiecz. Z powodu bardzo ważnych spraw uprasza się o jak najliczniejszy udział członków. Zarząd.

Chojnice. Tow. śpiewu „Lutnia”. W tym tygodniu lekcje śpiewu nie odbędą się. Dyrygent.

Duża Kłodawa. Miesięczne zebranie Tow. Powst. i Woj. odbędzie się w niedzielę 14 bm. o godz. 5 po poł. w lokalu p. Narlocha. O punktualne przybycie wszystkich członków prosi Zarząd.

Pawłówek. Zebranie Tow. Pow. i Woj. z Pawłówka i okolicy odbędzie się w niedzielę dnia 14 bm. zaraz po nabożeństwie u druha Matuszewskiego O liczny udział prosi Zarząd.

Czersk. Zebranie Inwalidów wojennych wdów i sierot odbędzie się w niedzielę dnia 14 bm. o godz. 1 w południe w hotelu Metropol.

O liczny udział członków prosi Zarząd.
Czersk. Walne zebranie Tow. Woj. i Powst. odbędzie się we wtorek 16 bm. o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Jagalskiego. Wzywa się więc wszystkich członków do punktualnego stawienia się. Wolność! Zarząd.

Łęg. Tow. Powst. i Wojsk. W niedzielę dnia 14 marca br. o godz. 16 odbędzie się zebranie roczne w lokalu p. Odyi. O udział wszystkich członków prosi Zarząd.

Łęg. Zebranie miesięczne Związku Inwalidów Wojennych Rzpł. Polskiej odbędzie się w niedzielę dnia 14 marca br. po głównym nabożeństwie (o 12tej) w lokalu p. Wojewódzkiej w Łęgu.

Z powodu obiad ważnych spraw przybycie wszystkich członków pożądane.
Po zebraniu, zebranie zarządu. Zarząd.

Giełda Gdańska.

dnia 12 marca 1926 r.

100 złot.

68.21 guld. gd

Kurs dolara w Warszawie.

dnia 12 marca 1926 r.

dolar

7 60 zł.

Od redakcji.

Niezaadowolonomu. Jeżeli Pan chce czynić uwagi krytyczne pod adresem redakcji, to winien Pan w pierw nauczyć się pisać poprawnie, a nie „na poziomie wysokim”, „byliśmy”, „nieomieszkami” itd. Jeżeli Pan zna się na muzyce tak jak na ortografii, to nie chodź Pan na koncerty, lecz przysłuchuj się katarynce, wygrywającej w Chojnicach co poniedziałek. Nasze recenzje muzyczne i teatralne są napisane obiektywnie i sprawiedliwie. Rozumie się też samo przez się, że inaczej oceniamy występy amatorów a inaczej artystów. Zresztą zdania co do wielkich miast i miasteczek są podzielone. Jeden woli Warszawę, Lwów, Poznań czy Gdańsk, a drugi Ogorzeliny czy Swornegacie. Ze koncertu gimnazjalny w Chojnicach Panu się nie podobał, to trudno. Są przecież gusta i guściska. Nie mamy też powodu ani ochoty łomaczyć się przed Panem z naszych wiadomości muzycznych. Jest to rzecz nasza a nie Pana. Co do „Lutni” to nasze zdanie już wypowiedzieliśmy w kilku artykułach. Zresztą „jeszcze się ten nie urodził, któryby wszystkim dogodził.”

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor naczelny: Leon Formański
Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski.
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego.” w Chojnicach.

Obwieszczenie.

Szanownym członkom Urzędniczej Spółdzielni Budowlanej w Chojnicach zwraca się ponownie uwagę, że przydział mieszkań, względnie zamiana mieszkań, może tylko wtenczas nastąpić o ile ubiegający się o takowe posiada przynajmniej jeden udział w wysokości 300 złotych.

Wszystkich tych członków, którzy są w posiadaniu mieszkań Urzędniczej Spółdzielni, niemających pełnego udziału w wysokości 300 zł., wzywa się do uzupełnienia, przez regularne wpłacenie ustalonych rat, w przeciwnym bowiem razie, narażają się na wypowiedzenie zajmowanego mieszkania.

Chojnice, dnia 10 marca 1926 r. 608

Urzędnicza Spółdzielnia Budowlana

ZARZĄD:

Ulandowski. Czarnowski. Langowski.

Każdy jest
swego szczęścia kowalem!

A więc dalej

do kolektury A. Kunowskiego
w Chojnicach ul. Dworcowa 17.
po los do I. klasy 13 Loterii
Państwowej, której ciągnięcie
odbędzie się

dnia 21 i 22 kwietnia br.

Cena 1/4 losu 10 zł. 1/2 losu 20 zł. 3/4 losu 40 zł. w każdej klasie.
Wielkie szanse—małe ryzyko,
gdyż co drugi los wygrywa.
Największa wygrana w szczęśliwym wypadku 400 000 zł.
Ogólne wygrane: 9 984.000 złotych.

Wszelkie prace wchodzące w zakres

malarstwa

wykonuje fachowo i po przystępnych cenach.

Zakład malarski 519

Józef Kosobucki,

Chojnice, ul. Dworcowa 15.

Fortepiany i pianina

Bechsteina, Blüthnera, Feuricha
i innych słynnych firm.

Harmonje „Mannborg i Hofberg”.

Phonola — pianina automatyczne

oraz instrumenta własnego wyrobu
poleca w wielkim wyborze

B. Sommerfeld

Fabryka i hurtownia fortepianów
w Bydgoszczy

tylko ul. Sniadeckich 56 telefon 883

Filje: Gniezno ul. Tumka 3 tel. 303 zał. 1905r.

Baczność!

Przeniosłem mój skład bławatów z ul. Gdańskiej na

ul. Dworcową nr. 20.

Kupuję każdą ilość masła i jaj

Wład. Bruski

Dworcowa 20. Brusy. Dworcowa 20.

Miejska Kasa Oszczędności

Chojnice — Ratusz pokoje 5 i 6.

Przyjmuje

pieniądze na oprocentowanie i płaci
od wkładów na książeczki oszczędności 10 — 18 procent rocznie.

Wypożycza

domowe puszki oszczędności.

Wynajmuje

skrzynki depozytowe w swym skarbcu
na przechowanie dokumentów
i kosztowności.

Za wkłady i ich oprocentowanie ręczy gminą Chojnice
swoim majątkiem kameralnym i swoimi dochodami.

Szanownej Publiczności miasta i okolicy
do wiadomości, iż z dniem dzisiejszym

zniżyłem cenę za obsługę fryzjerską

o 50 procent.

Kminikowski, fryzjer

Warszawska nr. 3.

Warszawska nr. 3.

Garbarnia w Kościerzynie

skupuje wszelkie skóry surowe i płaci
do 10 proc. więcej od cen rynkowych.

Jak również garbuje skóry do szorów,
podeszwiane, faledrowe, ryndboksowe,
bokskaft i inne.

STE nografii wyczu

wszystkich listow
nie bezpłatnie, celem
propagandy.

Instytut Stenograficzny
Antoniego Wojnara.
Warszawa Krucza 26.

Pocztówki z widokiem

Chojnic i okolicy

poleca w wielkim wyborze

Księgarnia
Dzienn. Pomorskiego.

Przetarg przymusowy

w sobotę, dnia 13 3. br.

w Władysławku
u pana Nartowskiego

50 ctr. żyta

niemłóconego

1 beczkę

do gnojówki

najwięcej dającym za
gotówkę 610

Wiśniewski,

kom. sądowy, Chojnice.

Na sprzedaż.

plug (firmy Sach) brona,
fuzja myśliwska, lornetka
(Prisma), stolik toaletowy,
2 nowe koła do wozu 2 1/4 cal., żelazny
piec, maszyna do szycia
skrzypce, sieczkarnia,
parownik i wialnia

Janowski.

Melanówka p. Ogorzeliny
pow. Chojnice. 600

Kupuję każdą ilość:

stare żelazo

szmaty skóry i t. d.

po najwyższych cenach

składsurowców

Chojnice

Miyńska 20. Tel. 101.

Poszukuję od 1. lub 15.
kwietnia br. starszego

pomocnika

do mego det. składu żelaza
i kolonj. z branży żelastwa.
Oferty z świadectwami i
podaniem warunków przy
wolnej stacji do

J. Ohnesorge Nast.

B. Kiedrowski,

Czersk. 592

Potrzebna

dziewczyzna

lub starsza osoba do pomocy
w kuchni, na wieś

Majętność Krojanty,

pow. Chojnice. 601

Umebl. pokój

z utrzymaniem lub bez do
wynajęcia.

Adres wskaże ekspedycja

Dzien. Pom. 607

Przetarg przymusowy

w sobotę, dnia 13 marca 26 r

o godz. 11 przedp. zbiórka
chętnych u p. Heinricha

20 ctr. gwoździ

3 ctr. podków

różny towar żelazny

20 butelek wina

najwięcej dając za gotówkę

Wiśniewski

kom. sądowy, Chojnice.

Przetarg przymusowy

w sobotę dnia 13 marca 26 r

o godz. 11.30 przedp. zbiórka
chętnych w lokalu p. Heinricha

1 kanapa

1 szafa

1 stół

najwięcej dając za gotówkę

Wiśniewski 604

kom. sądowy, Chojnice.

Przetarg przymusowy

w sobotę dnia 13 marca 26 r

o godz. 12 w poł. sprzedam
w lokalu pana Heinricha

1 biurko, 1 łóżko,

1 szafa, dwa stoły,

1 regał, 1 szafę kuchenną,

1 stół, 1 stolik

najwięcej dającym za gotówkę.

603

Wiśniewski,

kom. sądowy Chojnice.

Licytacja przymusowa

w sobotę, dnia 13 b. m.

o godz. 12 w poł. sprzedam
w lokalu pana Heinricha

ul. Człuchowska 29 najwięcej
dającym za gotówkę.

23 krzesel 4 stoły, 4 ka-

napy, 1 dębowy bufet,

1 waga decymalna, 1 para

firan, 2 lustra

Winkowski 611

kom. sądowy, Chojnice.

Licytacja przymusowa

we wtorek, dn. 16 b. m.

o godz. 2 po popoł. sprzedam
w Brusach na wybudowaniu

p. Stefana Lipińskiego najwięcej dającym
za gotówkę

1 lustro, 1 dębowy bufet,

2 szafy do bielizny, 1 stół

do rozciągania, 1 kanapa

z 2 fotelami, 1 szafa z

lustrem, 1 umywalka z lustrem,

1 gramofon, 1 wóz wyjazdowy,

1 regulator, 1 dubeltówka,

1 futro męskie, 1 sanki wyjazdowe,

1 duży obraz.

Licytacja odbędzie się
przypuszczalnie na pewno.

Winkowski
kom. sądowy, Chojnice.